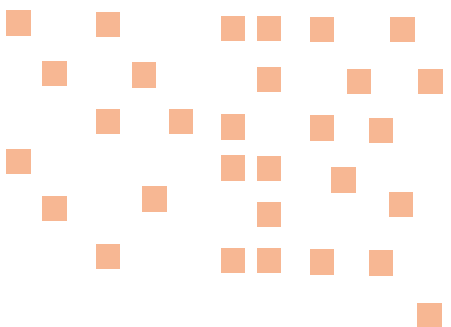

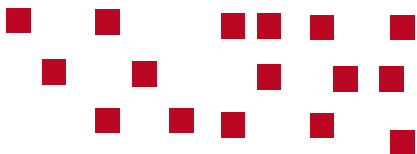
CHINY

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej w Chinach**

**DPU-WIKP-424/265/2026
05.05.2026**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Chinach.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

LUDNOŚĆ

Ponad 1,4 mld (dane z 2024 r.).^[1]

SKŁAD ETNICZNY

Chińczycy (Han) 91,1%, mniejszości etniczne 8,9%, wśród nich: Zhang, Manchu, Hui, Miao, Ujgurowie, Mongołowie, Tybetańczycy, Buyei, Dong, Yao, Koreańczycy, Bai, Hani, Kazachowie, Li, Dai, i inne. Władze Chin oficjalnie uznają 56 grup etnicznych.^[2]

SKŁAD RELIGIJNY

Buddyści 18,2%, chrześcijanie 5,1%, muzułmanie 1,8%, religie ludowe 21,9% (do których zaliczane są religie niektórych mniejszości etnicznych), hinduiści mniej niż 0,1%, judaizm mniej niż 0,1%, pozostałe wyznania 0,7% (np. taoiści). Ok. 52,2% mieszkańców nie określiło żadnej wyznawanej przez siebie religii. Oficjalnie zarejestrowanych jest 5 religii państwowych, tj. buddyzm, taoizm, islam, protestantyzm i katolicyzm.^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Chińska Republika Ludowa (ChRL) jest państwem autorytarnym, w którym najwyższą władzę sprawuje Komunistyczna Partia Chin (KPCh). Członkowie KPCh zajmują prawie wszystkie najwyższe stanowiska w rządzie i aparacie bezpieczeństwa. Ostateczna władza należy do 24-osobowego Biura Politycznego KC KPCh i jego siedmioosobowego Stałego Komitetu.^{[4][5]}

¹ CIA (Central Intelligence Agency), World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

² CIA (Central Intelligence Agency), World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

³ CIA (Central Intelligence Agency), World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

⁴ CIA (Central Intelligence Agency), World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

⁵ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices – China (Includes Hong Kong, Makau, Tibet and Xinjiang), 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/china/>

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Pod względem administracyjnym Chiny podzielone są na 33 jednostki terytorialne, w tym 22 prowincje (tzw. sheng): Hebei, Shanxi, Liaoning, Jilin, Heilongjiang, Jiangsu, Zhejiang, Anhui, Fujian, Jiangxi, Szantung, Henan, Hubei, Hunan, Guangdong, Hajnan, Syczuan, Kuejczou, Junnan, Shaanxi, Gansu oraz Qinghai. (Chiny uważają Tajwan za 23 prowincję).^[6]

Wydzielone są także 4 miasta, które funkcjonują również na prawach prowincji, pod bezpośrednim zarządem władz centralnych: Pekin, Tiencin, Szanghaj i Chongqing. W skład Chin wchodzi również 5 regionów autonomicznych (zamieszkiwanych przez skupione grupy etniczne): Guangxi, Mongolia Wewnętrzna, Tybet, Xinjiang-Uygur i Ningxia. Ponadto do Chin należą też 2 specjalne regiony administracyjne: Honkong i Makau.^[7]

Mapa. Podział administracyjny Chin.

⁶ CIA (Central Intelligence Agency), World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

⁷ CIA (Central Intelligence Agency), World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

STRUKTURA WŁADZY

GŁOWA PAŃSTWA

Wybierany przez Ogólnochińskie Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych – OZPL (Quanguo Renmin Daibiao Dahui) **przewodniczący ChRL** jest głową państwa i najwyższym przedstawicielem kraju za granicą (bywa określany mianem prezydenta). Do 2018 r. kadencja przewodniczącego wynosiła 5 lat z możliwością reelekcji na kolejne 5 lat. Jednakże na początku 2018 r. wprowadzono poprawki do konstytucji Chińskiej Republiki Ludowej usuwając ograniczenia czasowe sprawowania urzędu prezydenta (również wiceprezydenta).^{[8][9]}

Ostatnie wybory na przewodniczącego ChRL miały miejsce w dniu 10 marca 2023 r. Wygrał je ponownie **Xi Jinping** (funkcję przewodniczącego ChRL pełni od 2013 r.). Decyzję przyjęło w formalnym głosowaniu 2952 delegatów Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych (OZPL). Ww. został wybrany jednogłośnie. Był jedynym kandydatem.^{[10][11][12]}

Xi Jinping zajmuje trzy najwyższe stanowiska: sekretarza generalnego partii, prezydenta państwa i przewodniczącego Centralnej Komisji Wojskowej.^[13]

Funkcję wiceprzewodniczącego ChRL objął **Han Zheng**.^[14]

Kolejne wybory przewodniczącego ChRL przewidziane są na 10 marca 2028 r.^[15]

RZĄD I PREMIER

Głównym organem wykonawczym ChRL jest Rada Państwa (rząd) mianowana przez Ogólnochińskie Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych (OZPL). W jej skład wchodzi: premier, wicepremierzy, radcy stanu, ministrowie, przewodniczący komitetów, Kontroler Generalny i Sekretarz. Na wniosek Przewodniczącego ChRL OZPL wybiera premiera. Od 11 marca 2023 r. funkcję tę pełni **Li Qiang**.^[16]

PARLAMENT I WYBORY PARLAMENTARNE

Najwyższym organem władzy ustawodawczej w ChRL jest Ogólnochińskie Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych (Quanguo Renmin Daibiao Dahui), które jest

⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

⁹ Dziennik.pl, Bezprecedensowe wybory w Chinach. "Najpotężniejszy przywódca od czasów Mao", 10.03.2023, <https://wiadomosci.dziennik.pl/swiat/artykuly/8678133,chin-y-xi-jinping-trzecia-kadencja.html>

¹⁰ Rzeczpospolita, Xi Jinping będzie nadal rządził Chinami jako prezydent. Trzecia kadencja, 10.03.2023, <https://www.rp.pl/polityka/art38102121-xi-jinping-bedzie-nadal-rzadzil-chinami-jako-prezydent-trzecia-kadencja>

¹¹ Dziennik.pl, Bezprecedensowe wybory w Chinach. "Najpotężniejszy przywódca od czasów Mao", 10.03.2023, <https://wiadomosci.dziennik.pl/swiat/artykuly/8678133,chin-y-xi-jinping-trzecia-kadencja.html>

¹² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

¹³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

¹⁴ China Vitae, Han Zheng, https://www.chinavitae.com/biography/han_zheng

¹⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

¹⁶ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

jednoizbowym parlamentem. Maksymalna liczba członków Zgromadzenia to 3000 osób. Jego kadencja wynosi 5 lat, a w skład wchodzi deputowani wybierani w wyborach pośrednich przez zgromadzenia ludowe prowincji, regionów autonomicznych, miast wydzielonych, specjalnych administracyjnych regionów i armii. Pracami OZPL kieruje wybrany przez nie Stały Komitet, który zwołuje sesje OZPL, wydaje dekryty i niektóre ustawy między sesjami OZPL, ratyfikuje umowy międzynarodowe, dokonuje wykładni prawa, zatwierdza premiera i członków rządu.^[17]

Ostatnie wybory do Zgromadzenia odbyły się w 5 marca 2023 r. Kolejne planowane są na marzec 2028 r.^{[18][19]}

SYSTEM PRAWNY

W Chinach stosuje się prawo cywilne będące pod wpływem sowieckiego i europejskiego kontynentalnego systemu prawa cywilnego. Ustawodawca zachowuje uprawnienia do interpretacji ustaw.^[20]

KARA ŚMIERCI

System prawny Chin przewiduje karę śmierci i jest ona w praktyce zasądzana oraz wykonywana, jednak dane na ten temat są w dużej mierze utajnione, w tym liczba wyroków oraz liczba egzekucji. Władze Chin sporadycznie ujawniają informacje na temat niektórych rodzajów spraw, najwyraźniej w celu wysłania wiadomości, że przestępczość i sprzeciw nie będą tolerowane.^[21]

W ciągu roku 2024 niektóre informacje o egzekucjach były udostępniane za pośrednictwem wytycznych sądowych i państwowych mediów z komentarzem ilustrującym powagę okoliczności przestępstw, aby przypomnieć obywatelom, że niektóre przestępstwa są surowo karane. W wybranych przypadkach kara śmierci była stosowana do karania przestępstw seksualnych przeciwko dzieciom i handlu dziećmi. Inne przestępstwa karane śmiercią to przestępstwa związane z narkotykami i przestępstwa gospodarcze, takie jak korupcja. Amnesty International odnotowała siedem wyroków śmierci wydanych za korupcję, z których sześć umożliwiło złagodzenie kary po dwóch latach (wyroki śmierci w zawieszeniu).^[22]

Ujawnienia związane z tymi przestępstwami podkreślały również, że kara śmierci była wykorzystywana jako narzędzie do przykładowego ukarania urzędników uznanych za winnych przestępstwa. W prowincji Shaanxi urzędnik państwowy został stracony w lipcu 2024 r. za handel narkotykami. Były sekretarz komitetu roboczego partii został stracony w Mongolii Wewnętrznej w grudniu 2024 r. po tym, jak został skazany

¹⁷ Encyklopedia PWN (Polskie Wydawnictwo Naukowe), Chiny. Ustrój polityczny, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Chiny-Ustroj-polityczny:4573926.html>

¹⁸ IPU (Inter-Parliamentary Union), Global data on national parliaments. China – National People's Congress, https://data.ipu.org/node/36/elections?chamber_id=13364

¹⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

²⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

²¹ AI (Amnesty International), Death sentences and executions in 2024, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

²² AI (Amnesty International), Death sentences and executions in 2024, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

za korupcję, przekupstwo, sprzeniewierzenie funduszy publicznych i zмовę z syndykatem przestępczym. Kara śmierci za wszystkie te przestępstwa naruszała prawo i standardy międzynarodowe, ponieważ nie spełniały one progu „najpoważniejszych przestępstw”, do których stosowanie tej kary musi być ograniczone.^[23]

Kara śmierci była również nadal wykorzystywana do wysyłania wiadomości politycznych i atakowania przeciwników. Na karę śmierci skazany został chińsko-australijski pisarz Yang Hengjun (z możliwością odroczenia po dwóch latach) pod zarzutem szpiegostwa, po procesie określanym w ogólnodostępnych źródłach jako niesprawiedliwy, który odbył się za zamkniętymi drzwiami. 21 czerwca 2024 r. Najwyższy Sąd Ludowy Chin wydał wspólnie z Najwyższą Prokuraturą Ludową, Ministerstwem Bezpieczeństwa Publicznego, Ministerstwem Bezpieczeństwa Państwowego i Ministerstwem Sprawiedliwości „Opinie w sprawie karania zwolenników niepodległości Tajwanu za prowadzenie lub podżeganie do separatyzmu zgodnie z prawem”. Wytyczne zachęcają sądy niższej instancji oraz różne agencje rządowe i organy ścigania do traktowania takiej działalności jako przestępstw przeciwko bezpieczeństwu narodowemu.^[24]

Brak jest do tej pory danych za rok 2025 r., prasa odnotowuje jednak, że we wrześniu 2025 r. chiński sąd skazał na śmierć 11 członków rodziny Ming, która prowadziła ośrodki oszustw w Mjanmie. Rodzina Ming pracowała dla jednego z czterech klanów zarządzających zacofanym miasteczkiem Laukkaing w Mjanmie, położonym blisko granicy z Chinami, i przekształciła je w ośrodek hazardu, narkotyków i oszustw. Oprócz 11 członków, którzy otrzymali wyroki śmierci, kolejnych pięciu otrzymało wyroki śmierci z dwuletnim zawieszeniem, 11 zostało skazanych na dożywocie, a pozostali otrzymali wyroki od pięciu do 24 lat więzienia. Sąd ustalił, że od 2015 r. rodzina Ming i inne grupy przestępcze dopuściły się działalności przestępczej, obejmującej oszustwa telekomunikacyjne, prowadzenie nielegalnych kasyn, handel narkotykami i prostytucję. Według sądu, ich działalność hazardowa i oszustwa wygenerowały ponad 10 mld juanów (1,4 mld dolarów).^[25]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w Chinach w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło łącznie: w 2024 r. 12 osób, zaś do 10.10.2025

²³ AI (Amnesty International), *Death sentences and executions in 2024*, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

²⁴ AI (Amnesty International), *Death sentences and executions in 2024*, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

²⁵ BBC, *China sentences 11 members of mafia family to death*, 29.09.2025, <https://www.bbc.com/news/articles/c78nrx309kzo>

r. – 1 osoba. Większość ofiar stanowili cywile, często ofiary użycia nadmiernej siły przez policję.^[26] W 2026 r. odnotowano co najmniej 13 ofiar.^[27]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Za bezpieczeństwo kraju odpowiadają siły zbrojne Chin czyli Armia Ludowo-Wyzwoleńcza, do której należą: siły lądowe, marynarka wojenna (obejmuje lotnictwo morskie), korpus morski marynarki wojennej, siły powietrzne (obejmują siły powietrznodesantowe), Siły Raketowe (strategiczne siły raketowe), Siły Lotnicze, Siły Cyberprzestrzeni, Siły Wsparcia Informacyjnego, Połączone Siły Wsparcia Logistycznego, a także Ludowa Policja Zbrojna, która obejmuje Straż Przybrzeżną, Siły Obrony Granic, Siły Bezpieczeństwa Wewnętrznego), Siły Rezerwowe (2024). Liczebność sił zbrojnych Chin wynosi ok. 2 mln czynnego personelu.^[28]

Armia jest ramieniem zbrojnym Komunistycznej Partii Chin, i liczebnie jest to największa armia na świecie. Jej głównym obowiązkiem jest bezpieczeństwo zewnętrzne, ale ma również pewne obowiązki w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego. Deklarowana polityka obronna Chin obejmuje ochronę suwerenności, bezpieczeństwa i interesów rozwojowych, przy jednoczesnym podkreśleniu większej globalnej roli.^[29]

Armia prowadzi operacje powietrzne, obrony przestrzennej, cybernetyczne, wojny elektronicznej, wspólne, lądowe, morskie, raketowe, nuklearne i kosmiczne; regularnie trenuje, w tym ćwiczenia wielonarodowe i wielosłużbowe, rozmieszcza się za granicą i uczestniczy w międzynarodowych misjach pokojowych.^[30]

Chiny formalnie są stroną sporu o terytorium Tajwanu, do którego roszczą sobie pretensje terytorialne i blokują próby uznania suwerenności tego terytorium przez inne kraje.^{[31][32]} We wrześniu 2023 r. Chiny zażądały od Stanów Zjednoczonych zerwania wszystkich relacji wojskowych z Tajwanem, w tym sprzedaży broni oraz ćwiczeń na Morzu Południowochińskim.^[33] W październiku 2024 r. Chiny przeprowadziły manewry wojskowe realizujące scenariusz otoczenia i blokady Tajwanu. Władze Chin oznajmiły, że ćwiczenia są „ostrzeżeniem przed separatystycznymi aktami sił niepodległościowych Tajwanu”. Chiny nie wykluczają użycia siły w celu podporządkowania wyspy.^[34] W 2025 r. Chiny nadal przeprowadzają serie ćwiczeń wojskowych u wybrzeży Tajwanu, m.in. w maju 2025 r. przeprowadziły

²⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: China, data 01.01.2024 – 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁷ Wikipedia, 2026 Beijing ramming attack, https://en.wikipedia.org/wiki/2026_Beijing_ramming_attack

²⁸ CIA, (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

²⁹ CIA, (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

³⁰ CIA, (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

³¹ Rajczyk R., The Warsaw Institute Review, Tajwan – jedyna chińska demokracja, 06.07.2019, <https://warsawinstitute.org/pl/tajwan-jedyna-chinska-demokracja/>

³² CIA, (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

³³ Defence 24, Chiny nawołują USA do zerwania relacji wojskowych z Tajwanem. Indie zaś analizują potencjalny konflikt, 18.09.2023, <https://defence24.pl/geopolityka/chiny-nawoluja-usa-do-zerwania-relacji-wojskowych-z-tajwanem-indie-zas-analizuja-potencjalny-konflikt>

³⁴ Polsat News, Tajwan otoczony przez Chiny. Zaczęły się manewry wojskowe, 14.10.2024, <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2024-10-14/tajwan-otoczony-przez-chiny-zaczely-sie-cwiczenia-wojskowe/>

ćwiczenia wojenne pod kryptonimem „Strait Thunder-2025A”, przy czym „A” na końcu nazwy manewrów sugeruje, że może być ich więcej.^[35]

Obecnie w regionie Indo-Pacyfiku ponownie narastają napięcia, co zwiększa ryzyko eskalacji konfliktu w 2026 roku. Pekin, ośmielony swoją przewagą w zakresie łańcuchów dostaw kluczowych surowców oraz postrzeganym zwycięstwem w konflikcie handlowym między Stanami Zjednoczonymi a Chinami, nadal rozszerza swoją obecność wojskową i wywiera presję na inne podmioty regionalne.

Trwający spór Pekinu z Japonią, wywołany wypowiedzią premier Japonii Takaichi Sanae na temat strategicznego znaczenia Tajwanu dla jej kraju, doprowadził do eskalacji napięć na Morzu Wschodniochińskim. Pekin wysłał swoją straż przybrzeżną na „patrol egzekwujący prawa” na wyspy Senkaku, które są administrowane przez Japonię, ale do których prawa roszczą sobie Chiny. Tymczasem Tokio oskarżyło również Pekin o przeloty wojskowych dronów w pobliżu terytorium Japonii.

Sytuacja na Morzu Południowochińskim również pozostaje napięta. Ogłoszenie przez Pekin utworzenia nowego „rezerwatu przyrody” na rafie Scarborough miało na celu zinstytucjonalizowanie roszczeń Chin do tego obszaru. Chińska straż przybrzeżna nadal nęka filipińskie statki. Coraz powszechniejsze staje się użycie armatek wodnych i manewrów taranowania wobec statków rybackich i innych jednostek pływających na obszarach, do których roszczenia zgłaszają Chiny. Działania wojskowe w Cieśninie Tajwańskiej są niemal codziennością.

Według ekspertów otwarty konflikt w regionie nadal wydaje się mało prawdopodobny. Jednak rosnąca asertywność Pekinu w polityce zagranicznej oraz rosnąca pewność co do możliwości zwycięstwa w rywalizacji ze Stanami Zjednoczonymi będą sprzyjać bardziej ryzykownym działaniom w 2026 roku. Ponieważ KPCh walczy o owe źródła legitymizacji w obliczu spowolnienia gospodarczego, Pekin może z powodzeniem przyjąć bardziej zdecydowaną postawę w polityce zagranicznej, aby odwrócić uwagę od napięć wewnętrznych.^[36]

W obliczu narastających napięć z Chinami, Japonia i Filipiny podpisały 15 stycznia 2026 r. pakt obronny, który umożliwi im siłom wymianę niezbędnych dostaw, takich jak paliwo i amunicja, podczas wspólnych ćwiczeń.^[37]

Władze stosują zaostrzone środki bezpieczeństwa w prowincji Xinjiang na podstawie przepisów „deradykalizacyjnych”, które kodyfikują wysiłki mające na celu „powstrzymanie i wykorzenie ekstremizmu”. Rząd wykorzystał swoją szeroką definicję ekstremizmu do zatrzymania ponad miliona Ujgurów, etnicznych Kazachów, Kirgizów i innych muzułmanów w ośrodkach reedukacji lub zatrzymań, mających na celu zaszczepienie patriotyzmu i wymazanie ich tożsamości religijnej i etnicznej. Wielu wcześniej przetrzymywanych w tych ośrodkach zostało później przeniesionych do formalnego systemu więziennictwa, skazanych na podstawie fałszywych zarzutów w utajnionych procesach i skazanych na niezwykle długie wyroki więzienia.^[38] W dniu 27.08.2024 r. Wysoki Komisarz ONZ ds. Praw Człowieka, Volker

³⁵ Reuters, Blanchard B., Taiwan president rallies the troops ahead of possible Chinese drills, 16.05.2025, <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/taiwan-president-rallies-troops-ahead-possible-chinese-drills-2025-05-16/>

³⁶ MERCIS (Mercator Institute for Chinese Studies), MERICS Top China Risks 2026, 11.12.2025, <https://merics.org/en/tracker/merics-top-china-risks-2026>

³⁷ Council on Foreign Relations, China in the Indo-Pacific: January 2026, 16.04.2026, <https://www.cfr.org/articles/china-in-the-indo-pacific-january-2026>

³⁸ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices – China (Includes Hong Kong, Makau, Tibet and Xinjiang), 23.05.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/china/>

Türk, przyznał, że w Xinjiang „nadal obowiązuje wiele problematycznych przepisów i polityk” i poinformował, że jego biuro nadal naciska na chińskie władze, aby uwolniły osoby arbitralnie przetrzymywane w aresztach oraz wyjaśniły status i miejsce pobytu osób zaginionych.^[39] Władze uzasadniają wprowadzenie zaostrzonych środków bezpieczeństwa incydentami terrorystycznymi oraz zamieszkami, które zdarzały się w tym regionie od 2009 r. Chiny twierdzą, że ujęscy separatyści utrzymują kontakty z zagranicznymi organizacjami zbrojnymi, takimi jak Al Qaida (Al-) i Państwo Islamskie^[40], a ujęskie oddziały organizacji East Turkestan Islamic Movement (ETIM) walczyły w różnych konfliktach na Bliskim Wschodzie: w Afganistanie, Syrii i Iraku.^{[41][42]}

Według Human Rights Watch restrykcje dotyczące muzułmańskich praktyk religijnych w Xinjiang zaostrzyły się w 2024 r., a ludność ujęska jest nagminnie wykorzystywana do niewolniczej pracy w niebezpiecznych sektorach produkcji.^[43]

Z kolei źródła chińskie mówią o planach rozwoju infrastruktury i różnych gałęzi przemysłu oraz coraz większym otwarciu tego regionu (w 2024 r. odnotowano tam wzrost usług turystycznych o 21%), jednocześnie władze wspominają o konieczności dalszego stosowania środków bezpieczeństwa w celu stabilizacji w regionie.^[44]

Brak jest jednak informacji, by na terenie Chin działały jakiegokolwiek nielegalne organizacje zbrojne.

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Nie znaleziono informacji wskazujących na to, by w Chinach obowiązywało obecnie ustawodawstwo specjalne typu: stan wojenny, operacja specjalna, godzina policyjna itp.

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w 2024 r. w Chinach w różnego rodzaju incydentach śmierć poniosło 9 cywilów, z kolei do 10.10.2025 r. odnotowano 1 ofiarę. W 2026 r. odnotowano śmierć ok. 13 cywilów. Śmiertelne przypadki wśród cywilów wiązały się najczęściej z nadużyciem siły przez policję.^[45]

³⁹ HRW (Human Rights Watch), China: UN Needs to Address Crimes Against Humanity, Uyghurs Endure Injustice 2 Years after Landmark UN Rights Report, 27.08.2024, <https://www.hrw.org/news/2024/08/27/china-un-needs-address-crimes-against-humanity>

⁴⁰ DFAT (Australian Government - Department of Foreign Affairs and Trade), Country Information Report, China People's Republic, 27.12.2024, <https://www.dfat.gov.au/about-us/publications/country-information-reports>

⁴¹ 21st Century Wire, From Idlib to Xinjiang: Uyghur Fighters Trained for Terror 26.09.2018, <https://21stcenturywire.com/2018/09/26/from-idlib-to-xinjiang-uyghur-fighters-trained-for-terror/>

⁴² USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices – China (Includes Hong Kong, Makau, Tibet and Xinjiang), 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/china/>

⁴³ HRW (Human Rights Watch), World Report 2025, China – Events of 2024, <https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/china>

⁴⁴ Xinhua (English News), Xinjiang aims for robust social, economic development in 2025, 19.01.2025, <https://english.news.cn/20250119/e4c883cdc8a042b0b253226d641c8146/c.html>

⁴⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: China, civilians (China), data 01.01.2024 – 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

W okresie od początku 2024 r. do kwietnia 2026 r. na terenie Chin nie odnotowano działań zbrojnych, które wymierzone byłyby w ludność cywilną. Jedynie w styczniu 2024 r. odnotowano działanie przypadkowe, kiedy to Państwowa Rada Administracyjna, składająca się z przywódców wojskowych rządzących Mjanmą, wystrzeliła pociski artylerii ciężkiej z miasta Luakkaing w Mjanmie, które spadły na miasto Zhenkang (Lincang, Yunnan) w Chinach i raniły pięciu chińskich cywilów. Ostrzał był wymierzony w Organizację Niepodległości Kaczinów z siedzibą w przygranicznym mieście Laiza w Mjanmie. Ataki na tę organizację nasiliły się od czasu, gdy w czerwcu przejęła ona tereny należące do Państwowej Rady Administracyjnej w Laiza.^[46]

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W okresie od początku 2024 r. do kwietnia 2026 r. na terenie Chin nie odnotowano działań zbrojnych, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

DZIAŁANIA ODWETOWE

W okresie od początku 2024 r. do końca pierwszego kwartału 2026 r. na terenie Chin nie odnotowano działań zbrojnych, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

W okresie od początku 2024 r. do końca pierwszego kwartału 2026 r. na terenie Chin nie odnotowano zagrożeń związanych ze złą sytuacją humanitarną, która byłaby spowodowana złą sytuacją bezpieczeństwa.

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

Zagrożenie terroryzmem jest niskie, w okresie od początku 2024 r. do pierwszego kwartału 2026 r. nie odnotowano ataków ze strony zorganizowanych grup, które wnosiłyby jakiegokolwiek żądania. Jednakże dochodzi o ataków przeprowadzanych przez jednostki. Chińskie władze zwykle nie wyjaśniają podłoża tego typu ataków, a

⁴⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: China, civilians (China), shelling, artillery, missile attack, data 01.01.2024 – 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

na media nakładają cenzurę. Niektórzy analitycy wiążą te incydenty z rosnącym gniewem i desperacją sprawców oraz tzw. „zemstą na społeczeństwie”.^{[47][48][49][50]}

W Chinach doszło do szeregu incydentów z ofiarami masowymi – od pchnięć nożem po ataki samochodowe – co podważa reputację tego kraju w zakresie bezpieczeństwa publicznego. W 2024 roku mężczyzna, który wjechał samochodem w tłum składający się głównie z dzieci w wieku szkolnym w środkowych Chinach, został skazany na karę śmierci w zawieszeniu z dwuletnim odroczeniem wykonania wyroku.^[51]

W marcu 2024 r. odnotowano jeden przypadek ataku koktajlem Mołotowa na lokalne biuro rządowe w Zhangjiagang, atakujący wyraził w ten sposób niezadowolenie z traktowania jego fabryki przez władze lokalne. Nie było ofiar śmiertelnych.^[52]

W listopadzie 2024 roku napastnik wielokrotnie wjechał samochodem w tłum ludzi przed szkołą podstawową w prowincji Hunan. Kiedy pojazd uległ awarii i się zatrzymał, wysiadł i zaatakował przechodniów bronią, po czym został zatrzymany. Trzydzieści osób, w tym 18 uczniów, odniosło lekkie obrażenia.^[53]

W listopadzie 2024 roku mężczyzna zabił 35 osób i ranił ponad 40, wjeżdżając samochodem w tłum w południowym mieście Zhuhai. Był to najtragiczniejszy atak w historii kraju od dekady. W tym samym miesiącu osiem osób zginęło, a 17 zostało rannych w ataku nożownika w szkole zawodowej w chińskim mieście Yixing.^[54]

W marcu 2026 roku mężczyzna celowo wjechał koparką na targowisko Dahanji w dzielnicy Fangshan w Pekinie w Chinach. Dane o ofiarach są niedostępne, jednak media społecznościowe donoszą, że zginęło od 8 do 13 osób, a wiele zostało rannych.^[55]

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

Władze Chin bardzo często dopuszczają się bezprawnych zatrzymań, uprowadzeń nakładania aresztów domowych i umieszczania w szpitalach psychiatrycznych osób z grup, które uważają za wrażliwe tj. członków mniejszości religijnych i etnicznych głównie Ujgurów, Tybetańczyków, Turków, Kazachów oraz dziennikarzy, prawników zajmujących się prawami człowieka, i innych. Np. Około 15 sierpnia 2025 r. dziennikarz niezależnych mediów został zatrzymany w Zhuzhou w prowincji Hunan. Później okazało się, że przebywa w areszcie śledczym w prowincji Anhui. 11 sierpnia

⁴⁷ The Straits Times, Vehicle hits pedestrians near primary school in Beijing, 26.06.2026, <https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/vehicle-hits-pedestrians-near-school-in-beijing-chinese-police>

⁴⁸ Wikipedia, 2026 Beijing ramming attack, https://en.wikipedia.org/wiki/2026_Beijing_ramming_attack

⁴⁹ NPR, A surge in mass attacks has killed dozens in China in recent months, 20.11.2024, <https://www.npr.org/2024/11/20/nx-s1-5197463/china-mass-attacks-killed-dozens>

⁵⁰ CNN, 35 killed after driver plows car into crowds at sports center in China's deadliest known attack in a decade, 13.11.2024, <https://edition.cnn.com/2024/11/12/china/china-zhuhai-hit-and-run-intl-hnk/index.html>

⁵¹ The Straits Times, Vehicle hits pedestrians near primary school in Beijing, 26.06.2026, <https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/vehicle-hits-pedestrians-near-school-in-beijing-chinese-police>

⁵² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: China, Civilians (China), attack, grenade, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵³ The Straits Times, Vehicle hits pedestrians near primary school in Beijing, 26.06.2026, <https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/vehicle-hits-pedestrians-near-school-in-beijing-chinese-police>

⁵⁴ The Straits Times, Vehicle hits pedestrians near primary school in Beijing, 26.06.2026, <https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/vehicle-hits-pedestrians-near-school-in-beijing-chinese-police>

⁵⁵ Wikipedia, 2026 Beijing ramming attack, https://en.wikipedia.org/wiki/2026_Beijing_ramming_attack

2025 r. opublikował w Internecie krytyczny komentarz na temat wysokiego rangą funkcjonariusza partii, co doprowadziło do jego aresztowania.^[56]

Zdarzają się również działania służb ze skutkiem śmiertelnym. Na początku maja 2024 r. zastrzelono dwóch więźniów ujgurskich. Dokonali tego funkcjonariusze więzienni w więzieniu w powiecie Xinyuan (Ili, Xinjiang). Strażnik pociągnął jednego z braci za nogę, gdy ten pracował na polu warzywnym na terenie więzienia. Drugi brat próbował go uwolnić, co doprowadziło do fizycznej konfrontacji. Strażnik wyciągnął broń i zabił obu braci.^[57]

W połowie lipca 2025 r. dwóch policjantów użyło gazu pieprzowego wobec mieszkańca wsi i pobiło go na śmierć pałą w jego wsi w powiecie Huarong (Yueyang, Hunan). Do ataku doszło po tym, jak zauważono, że mieszkaniec wsi złamał przepisy ruchu drogowego, nie nosząc kasku podczas jazdy na motocyklu. Od czasu tego zdarzenia mieszkańcy wsi protestowali przez cały dzień, domagając się odszkodowania i wyjaśnień.^[58]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Konstytucja chroni prawo obywateli do demonstracji, ale w praktyce protestujący rzadko uzyskują zgodę i ryzykują karę za zgromadzenia bez zezwolenia. Spontaniczne demonstracje dały ujście lokalnym protestom, choć często spotykają się z przemocą ze strony policji i postępowaniem karnym. W sierpniu 2025 roku nagranie wideo z incydentu znęcania się w szkole w prowincji Syczuan szeroko rozpowszechniło się w Internecie, wywołując niezwykle liczne lokalne protesty, które zostały siłą stłumione przez policję. Kolejne nagranie z policyjnej interwencji również rozpowszechniło się w Internecie, zanim zostało usunięte z chińskich stron internetowych.^[59]

Samotne protesty – na przykład takie, w których osoba trzyma transparent w miejscu publicznym – mogą być karane. Kilka odosobnionych protestów prodemokratycznych miało miejsce w 2025 r., w tym w kwietniu, kiedy samotny protestujący przymocował trzy prodemokratyczne transparenty do wiaduktu w Chengdu. Inny protestujący zdalnie wyświetlał hasła prodemokratyczne i antykomunistyczne na budynku w Chongqing we wrześniu 2025 r.^[60]

Uzbrojona policja została oskarżona o otwieranie ognia podczas protestów, szczególnie w XUAR.^[61]

Zgodnie z danymi ACLED od początku 2024 r. do 10 października 2025 r. w Chinach miało miejsce 1646 protestów, z czego 8 protestów z interwencją policji. Największa ilość protestów to protesty pracownicze, w których protestujący domagają się podniesienia pensji, protesty dotyczą również zajmowania ziemi przez władze i wypłacania odszkodowań (terytorium Autonomicznego Tybetu), na terytorium

⁵⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: China, Civilians (China), abduction/forced disappearance, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: China, Civilians (China), abduction/forced disappearance, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: China, Civilians (China), abduction/forced disappearance, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁹ Freedom House, Freedom of the World 2026, China, <https://freedomhouse.org/country/china/freedom-world/2026>

⁶⁰ Freedom House, Freedom of the World 2026, China, <https://freedomhouse.org/country/china/freedom-world/2026>

⁶¹ Freedom House, Freedom of the World 2026, China, <https://freedomhouse.org/country/china/freedom-world/2026>

Tybetu i Hongkongu przyczyny protestów obejmują problemy społeczne i polityczne.^[62]

Tylko jeden protest w raportowanym okresie zakończył się ofiarami śmiertelnymi. W dniu 16 marca 2024 r. 500 uczniów zorganizowało strajk okupacyjny w Lhasa Normal School w dzielnicy Chengguan (Lhasa, Tybet), domagając się złagodzenia blokad szkolnych, ponieważ ceny żywności na terenie kampusu wzrosły, a nadzór elektroniczny w szkole został zaostrzony. Około 100 policjantów pobiło co najmniej dwóch uczniów na śmierć podczas tłumienia ruchu polegającego na siedzeniu w proteście. Liczba ofiar śmiertelnych wyniosła około 20, a niektórzy uczniowie popełnili samobójstwo na widok opresji ze strony rządu, a inni zostali stratowani, nieumyślnie lub celowo przez nieznaną osobę. Każdego marca rząd nakazuje zamknięcie szkół i zabrania uczniom wychodzenia z nich, odkąd w 2008 r. wybuchły antyrządowe protesty na dużą skalę. Tegoroczna blokada została przedłużona do czterech miesięcy po tym, jak jeden ze studentów zaginął po rozmowie z zagranicznymi mediami na temat sytuacji w szkole. Około 30 studentów zostało aresztowanych po użyciu poczty Gmail do składania wniosków o przyjęcie na międzynarodowe uniwersytety, a jedna studentka została zatrzymana w szpitalu psychiatrycznym.^[63]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Chiny, kraj liczący 1,4 mld mieszkańców, ma jeden z najniższych wskaźników brutalnej przestępczości na świecie, częściowo ze względu na ścisłą kontrolę broni i potężną masową inwigilację.^[64] Na arenie międzynarodowej chińskie grupy przestępcze angażują się w kłusownictwo i handel dziką przyrodą, cyberprzestępczość oraz skomplikowane oszustwa i przekręty, w tym handel ludźmi i niewolnictwem.^[65]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

System hukou (rejestracji gospodarstw domowych) uniemożliwiał wcześniej 295 milionom migrantów wewnętrznych korzystanie z pełni praw jako rezydentów miast, w których pracowali. Jednak w ostatnich latach władze lokalne złagodziły egzekwowanie tego prawa. W 2024 roku Rada Państwa opublikowała plan zniesienia hukou w miastach liczących mniej niż trzy miliony zarejestrowanych mieszkańców, a

⁶² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: China, Civilians (China), protests, protests with intervention, 01.01.2024-10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: China, Civilians (China), protests, protests with intervention, 01.01.2023-28.03.2025, dane pobrano 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶⁴ CNN, 35 killed after driver plows car into crowds at sports center in China's deadliest known attack in a decade, 13.11.2024, <https://edition.cnn.com/2024/11/12/china/china-zhuhai-hit-and-run-intl-hnk/index.html>

⁶⁵ Global Organized Crime Index, China, <https://ocindex.net/country/china>

system zostałby złagodzony w miastach liczących od trzech do pięciu milionów mieszkańców.^[66]

Kontrole policyjne na terenie całego XUAR ograniczają możliwości mieszkańców w zakresie podróżowania lub opuszczania swoich rodzinnych miejscowości.^[67]

Miliony ludzi borykają się z rządowymi ograniczeniami w dostępie do podróży zagranicznych i paszportów, a największe trudności napotykają Ujgurzy i Tybetańczycy. Wielu obywateli Chin przebywających za granicą i angażujących się w politycznie drażliwe działania, nie może wrócić do Chin, a osoby poszukujące schronienia za granicą często spotykają się z przymusową repatriacją i aresztowaniem.^[68]

Zasady kontroli granicznej są wprowadzane arbitralnie. Znowelizowana ustawa o kontrwywiadzie pozwala władzom na uniemożliwianie obywatelom opuszczania Chin lub wjazdu do kraju ze względów bezpieczeństwa narodowego. Pracownicy sektora publicznego i wysocy rangą członkowie Komunistycznej Partii Chin (KPCh) podlegają coraz surowszym ograniczeniom wyjazdowym, które ograniczają ich możliwości podróżowania lub studiowania za granicą.^[69]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Populacja miejska stanowi w Chinach 64,6%, zaś współczynnik urbanizacji wynosi 1,78 rocznie.^[70]

Zdecydowana większość populacji Chin zamieszkuje wschodnią połowę kraju. Zachód, z rozległymi obszarami górskimi i pustynnymi, pozostaje słabo zaludniony, choć zajmuje pierwsze miejsce na świecie pod względem całkowitej liczby ludności. Ogólna gęstość zaludnienia jest mniejsza niż w wielu innych krajach Azji i Europy. Wysoka gęstość zaludnienia występuje wzdłuż dolin rzek Jangcy i Żółtej, delty rzeki Xi Jiang, dorzecza Syczuanu (wokół Chengdu), w Pekinie i wokół niego oraz w obszarze przemysłowym wokół Shenyang.^[71]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Brak jest informacji na temat wewnętrznych przesiedleń spowodowanych względami bezpieczeństwa w Chinach.

Każdego roku Chiny odnotowują jedne z najwyższych na świecie liczby przesiedleń w wyniku katastrof naturalnych. Jest to związane z wysoką ekspozycją na powodzie, cyklony i trzęsienia ziemi. Transformacja społeczna i gospodarcza kraju charakteryzująca się znacznym wzrostem gospodarczym i rozwojem spowodowała

⁶⁶ Freedom House, Freedom of the World 2026, China, <https://freedomhouse.org/country/china/freedom-world/2026>

⁶⁷ Freedom House, Freedom of the World 2026, China, <https://freedomhouse.org/country/china/freedom-world/2026>

⁶⁸ Freedom House, Freedom of the World 2026, China, <https://freedomhouse.org/country/china/freedom-world/2026>

⁶⁹ Freedom House, Freedom of the World 2026, China, <https://freedomhouse.org/country/china/freedom-world/2026>

⁷⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

⁷¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>

migrację ze wsi do miast i postępującą urbanizację. W rezultacie wiele gęsto zaludnionych obszarów miejskich znajduje się na lub w pobliżu narażonych obszarów przybrzeżnych i dorzeczy, co zwiększa ryzyko przyszłych wysiedleń.^[72]

W listopadzie 2024 r. 282 tys. osób zostało ewakuowanych z powodu tajfunu Kongrey w prowincji Zhejiang. W maju 2025 r. przesiedlono ok. 4 tys. osób w Autonomicznej Prefekturze Nujiang Lisu w prowincji Yunan z powodu powodzi.^[73]

Wysokie narażenie kraju na poważne burze skłoniło władze do stworzenia systemów wczesnego ostrzegania i protokołów ewakuacyjnych, które z powodzeniem zmniejszyły liczbę osób rannych i zabitych w wyniku katastrof.^[74] Osobom przesiedlonym i ewakuowanym pomocy udziela państwo i organizacje pozarządowe.^[75]

UCHODŹCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Brak jest informacji na temat napływu uchodźców z Chin do krajów sąsiednich.

Chiny, biorąc pod uwagę całą populację, są czwartym z największych źródeł migrantów na świecie. Początki współczesnych migracji sięgają XIX w. i epoki kolonializmu. Najwięcej chińskich migrantów pochodzi z trzech południowych nadbrzeżnych regionów kraju: Guandong, Fujian i Zhejiang. Historycznie tereny te były marginalizowane ze względu na niewielkie zasoby surowcowe. Największa chińska diaspora zamieszkuje Tajlandię, Malezję, Indonezję, Singapur, a poza regionem – Stany Zjednoczone. W Europie największe skupiska Chińczyków znajdują się we Francji, Wielkiej Brytanii i we Włoszech. Chińskie wspólnoty są obecne praktycznie na całym świecie, w tym także w wielu krajach afrykańskich. Chińczycy w krajach Zachodu nie asymilują się łatwo w miejscu nowego pobytu i mają tendencję do tworzenia w innych krajach swego rodzaju „państwa w państwie”, stąd np. słynne Chinatown w Londynie, Paryżu, czy amerykańskich miastach.^[76]

Liczebność diasporę chińskiej ocenia się na 60 mln.^[77]

W okresie od listopada 2023 r. do kwietnia 2024 r. na granicy meksykańsko-amerykańskiej zatrzymano 24,367 Chińczyków^[78] W USA żyje obecnie ok. 390 tys. nielegalnych migrantów z Chin.^[79]

⁷² IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), China, 2022-2024, <https://www.internal-displacement.org/countries/china>

⁷³ IDMC, China, 05-06.2025, <https://www.internal-displacement.org/countries/china>

⁷⁴ IDMC, China, 2022-2024, <https://www.internal-displacement.org/countries/china>

⁷⁵ Give2Asia, China Flood Response 2024, <https://give2asia.org/2024-china-flood-response/>

⁷⁶ Migration Policy Institute, China: An Emerging Destination for Economic Migration, <https://www.migrationpolicy.org/article/china-emerging-destination-economic-migration>

⁷⁷ Radio FreeEurope/Radio Liberty, Augustinovic-Stojak M., Fleeing China: A Chinese Migrant's Journey Across the Balkans to the EU, 06.11.2023, <https://www.rferl.org/a/balkans-route-chinese-asylum-seeker/32673586.html>

⁷⁸ The Guardian, Hawkins A., A path towards freedom: the new route to Europe for desperate Chinese, 25.09.2024, <https://www.theguardian.com/world/2024/sep/25/a-path-towards-freedom-the-new-route-to-europe-for-desperate-chinese-migrants>

⁷⁹ The Guardian, Wang C., Fear grows among US's 390,000 undocumented Chinese immigrants: 'So many policies have changed', 18.03.2025. <https://www.theguardian.com/us-news/2025/mar/18/chinese-undocumented-immigrants-trump-policies>

PODSUMOWANIE

Chińska Republika Ludowa (ChRL) jest państwem autorytarnym, zarządzanym przez Komunistyczną Partię Chin (KPCh). Partia całkowicie kontroluje instytucje państwowe ChRL, definiując ich struktury, reguły funkcjonowania i skład personalny.

System prawny Chin przewiduje karę śmierci i jest ona w praktyce zasądzana oraz wykonywana.

Na terenie Chin nie odnotowano żadnych działań wojskowych. Nie istnieje powszechne zagrożenie życia dla ludności cywilnej.

W ostatnim roku nie odnotowano przymusowych przesiedleń ze względu na sytuację bezpieczeństwa.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA

1. 21st Century Wire, From Idlib to Xinjiang: Uyghur Fighters Trained for Terror 26.09.2018, <https://21stcenturywire.com/2018/09/26/from-idlib-to-xinjiang-uyghur-fighters-trained-for-terror/>
2. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: China, civilians (China), data 01.01.2024 – 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
3. AI (Amnesty International), Death sentences and executions in 2024, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>
4. BBC, China sentences 11 members of mafia family to death, 29.09.2025, <https://www.bbc.com/news/articles/c78nrx309kzo>
5. China Vitae, Han Zheng, https://www.chinavitae.com/biography/han_zheng
6. CIA, (Central Intelligence Agency), The World Factbook, China, 14.01.2026, <https://web.archive.org/web/20260201050400/https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china/>
7. CNN, 35 killed after driver plows car into crowds at sports center in China's deadliest known attack in a decade, 13.11.2024, <https://edition.cnn.com/2024/11/12/china/china-zhuhai-hit-and-run-intl-hnk/index.html>
8. Council on Foreign Relations, China in the Indo-Pacific: January 2026, 16.04.2026, <https://www.cfr.org/articles/china-in-the-indo-pacific-january-2026>
9. Defence 24, Chiny nawołują USA do zerwania relacji wojskowych z Tajwanem. Indie zaś analizują potencjalny konflikt, 18.09.2023, <https://defence24.pl/geopolityka/chiny-nawoluja-usa-do-zerwania-relacji-wojskowych-z-tajwanem-indie-zas-analizuja-potencjalny-konflikt>
10. DFAT (Australian Government - Department of Foreign Affairs and Trade), Country Information Report, China People's Republic, 27.12.2024, <https://www.dfat.gov.au/about-us/publications/country-information-reports>
11. Dziennik.pl, Bezprecedensowe wybory w Chinach. "Najpotężniejszy przywódca od czasów Mao", 10.03.2023, <https://wiadomosci.dziennik.pl/swiat/artykuly/8678133.chiny-xi-jinping-trzecia-kadencja.html>
12. Encyklopedia PWN (Polskie Wydawnictwo Naukowe), Chiny. Ustrój polityczny, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Chiny-Ustroj-polityczny;4573926.html>
13. Freedom House, Freedom of the World 2026, China, <https://freedomhouse.org/country/china/freedom-world/2026>
14. Give2Asia, China Flood Response 2024, <https://give2asia.org/2024-china-flood-response/>
15. Global Organized Crime Index, China, <https://ocindex.net/country/china>

16. HRW (Human Rights Watch), China: UN Needs to Address Crimes Against Humanity, Uyghurs Endure Injustice 2 Years after Landmark UN Rights Report, 27.08.2024, <https://www.hrw.org/news/2024/08/27/china-un-needs-address-crimes-against-humanity>
17. HRW (Human Rights Watch), World Report 2025, China – Events of 2024, <https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/china>
18. IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), China, 2022-2024, <https://www.internal-displacement.org/countries/china>
19. IDMC, China, 05-06.2025, <https://www.internal-displacement.org/countries/china>
20. IPU (Inter-Parliamentary Union), Global data on national parliaments. China – National People`s Congress, https://data.ipu.org/node/36/elections?chamber_id=13364
21. MERCIS (Mercator Institute for Chinese Studies), MERICS Top China Risks 2026, 11.12.2025, <https://merics.org/en/tracker/merics-top-china-risks-2026>
22. Migration Policy Institute, China: An Emerging Destination for Economic Migration, <https://www.migrationpolicy.org/article/china-emerging-destination-economic-migration>
23. NPR, A surge in mass attacks has killed dozens in China in recent months, 20.11.2024, <https://www.npr.org/2024/11/20/nx-s1-5197463/china-mass-attacks-killed-dozens>
24. Polsat News, Tajwan otoczony przez Chiny. Zaczęły się manewry wojskowe, 14.10.2024, <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2024-10-14/tajwan-otoczony-przez-chiny-zaczely-sie-cwiczenia-wojskowe/>
25. Radio FreeEurope/Radio Liberty, Augustinovic-Stojak M., Fleeing China: A Chinese Migrant`s Journey Across the Balkans to the EU, 06.11.2023, <https://www.rferl.org/a/balkans-route-chinese-asylum-seeker/32673586.html>
26. Rajczyk R., The Warsaw Institute Review, Tajwan – jedyna chińska demokracja, 06.07.2019, <https://warsawinstitute.org/pl/tajwan-jedyna-chinska-demokracja/>
27. Reuters, Blanchard B., Taiwan president rallies the troops ahead of possible Chinese drills, 16.05.2025, <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/taiwan-president-rallies-troops-ahead-possible-chinese-drills-2025-05-16/>
28. Rzeczpospolita, Xi Jinping będzie nadal rządził Chinami jako prezydent. Trzecia kadencja, 10.03.2023, <https://www.rp.pl/polityka/art38102121-xi-jinping-bedzie-nadal-rzadzil-chinami-jako-prezydent-trzecia-kadencja>
29. The Guardian, Hawkins A., A path towards freedom: the new route to Europe for desperate Chinese, 25.09.2024, <https://www.theguardian.com/world/2024/sep/25/a-path-towards-freedom-the-new-route-to-europe-for-desperate-chinese-migrants>
30. The Guardian, Wang C., Fear grows among US`s 390,000 undocumented Chinese immigrants: `So many policies have changed`, 18.03.2025. <https://www.theguardian.com/us-news/2025/mar/18/chinese-undocumented-immigrants-trump-policies>

31. The Straits Times, Vehicle hits pedestrians near primary school in Beijing, 26.06.2026, <https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/vehicle-hits-pedestrians-near-school-in-beijing-chinese-police>
32. USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices – China (Includes Hong Kong, Makau, Tibet and Xinjiang), 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/china/>
33. Wikipedia, 2026 Beijing ramming attack, https://en.wikipedia.org/wiki/2026_Beijing_ramming_attack
34. Xinhua (English News), Xinjiang aims for robust social, economic development in 2025, 19.01.2025, <https://english.news.cn/20250119/e4c883cdc8a042b0b253226d641c8146/c.html>